

NOVI ROD

7

ZVEZA

1924·V·LETNIK·1925

Novi Rod

izhaja prve dni vsakega šolskega meseca in stane na leto 10 L.
Posamezne številke so po 1 L. — V inozemstvo 12 L. — Izdaja
„Zveza slovanskih učiteljskih društev“ v Trstu.

Vsebina :

MRAZ JE LEŽAL	Stran	97
Josip Ribičič: MEFISTOV IZUM	„	98
Janko Samec: BURJA	„	105
Ferdo Plemič: TRIJE KROJAČI · EN MOŽ	„	106
Iz zgodeb sv. pisma: JUDEŽEV POLJUB	„	109
Fran Žgur: VELIKONOČNA	„	109
ZRNA	„	110
KOTIČKARJEM	„	112

*****

VELIKONOČNA PRILOGA :

Pastúškin: TELOG	„	113
Karel Širok: MARIJA ČAKA JEZUSČKA	„	113
Stano Kosovel: MED BOLEZNIJO	„	114
Zvonimir Kosem: TEKMA	„	116

Urednik: Pahor Jože, Trst, ul. Udine, 35. III. — Uprava: Novi rod,
S. Giovanni - Trieste (Casella postale.) — Uprava za Jugoslavijo:
Marija Kmetova, Ljubljana, Bleiweisova cesta 21.
Tiska Tiskarna „Edinosti“ v Trstu.

NOVI ROD

LETO V.

V TRSTU, aprila 1925.

ŠT. 7.

Mraz je ležal po polju, vode so bile vklenjene v led, ivje je viselo z vej. Polno oblakov je bilo nebo in polne mrakov doline. Molc se je zagozdil med gorami in čez ravni je segla koščena roka, da je radost ugasnila kakor večerna zarja. Bilo je, kakor da ima tema zaliti uso zemljo.

Tedaj je tesnobo v srcu presekal žarek: v višavah se je zganelo. Siva zagrinjala so se pretrgala, modrina se je zarisala na nebo. In izpod neba je završalo, molc je prestal, v belih slapih je valovila luč navzdol, da se je ivje sesulo. Vode so se razklenile, življenje je ustajalo, mladost je ustajala in solnce je klicalo od gore do gore.

Kakor pomlad v polje, tako se vrača med ljudi božja hčerka resnica. Polno mraku in hlada je srce brez nje, leden molc vlada, kamor ne prisije njena lepota. Ni zarje, kjer ni resnice, noč visi nad zemljo in grozi.

O, kolikokrat nočejo videti ljudje njene lepote, kakor je tesno brez nje in kakor je življenje težko! Kdor je radi nje trpel, ve to. In priča o tem, kdor je radi nje umrl na gmadi ali na križu, pod sekiro ali v ječi, sredi množice ali v samoti.

V smrt so pahnili, kdor je iskal resnice, kdor se je boril zanjo. A božje hčerke niso usmrtili, ker je nesmrtna. O, kolikokrat je zloba položila grobni kamen na njo, a vedno zaman! Sirotica se je spet dvignila in stopila iz groba, obžarjena od mladega solnca. Kakor polje spomladi, praznuje tudi božja hčerka resnica svoje ustajenje.

Ako je laž kakor strupena kača, ki se vije skrivaj pod cvetjem, je resnica kot ptica, ki hiti v višave in se dviga k stvarniku. Brez resnice ni poti, brez borbe za resnico ni človeku ustajenja.

Josip Ribičič:

Mefistov izum.

Mladinska igra v treh dejanjih po Tolstojevem motivu.

Osebe prvega dejanja :

LUCIFER, vladar pekla ;

SATAN,

ZLODEJ, | njegova ministra ;

MEFISTO, zapeljivec ;

PEKLENSČEK, knjigovodja.

PRVO DEJANJE.

Prestolna dvorana pekla.

Sredi dvorane nedoločnih sten na tleh odprtina, iz katere švigajo plameni. Zadaž ob zadnji steni zelo visok prestol, do katerega vodi široko in proti prestolu zožče se stopnjišče. Zgoraj za prestolom nekaka vrata, ki jih zakriva težka zavesa. Ob prestolu desno in levo kandelabra s posodo na vrhu; iz posode žari in se kadi. Spredej ob stopnjišču stojalo z mogočno črno knjigo. Desno in levo ob zadnji steni pri tleh dvoje rovom podobnih vhodov v druge prostore pekla in izhodišči. Stene napol skalnate. ožgane in puste. Vsa svetloba prihaja iz odprtine na tleh in iz stranskih vhodov, ki rdeče žare. Izhoda straži velik zmaj, ki se prikazuje in zakrije sedaj levi nato spet desni izhod, — oči mu žare kakor dve rdeči luči. Obzarjeno žrelo se mu odpira in zapira in glava se mu grozeče ziblje.

VRAGI (*rdeče opravljeni, črnega obraza in rok in pokriti z rdečimi čepicami, od katerih štrle navzgor črni rožički, z veličastnimi sulicami v rokah, čepe okrog odprtine na tleh in gledajo čez rob, tako da jim glav in rok ni videti. Sulice imajo ob telesu na tleh.*)

GREŠNE DUŠE (*nevidne, v odprtini pojo*):

Tukaj je žalostno,
tukaj je prehudo!*)

1. GREŠNA DUŠA: Vse mi telo gori,

z njega meso visi!

Ovbe, ovbe, pomagajte mi!

2. GREŠNA DUŠA: Tukaj je žalostno,

tukaj je prehudo!

VRAGI (*poskočijo s tal, zaplešejo okrog odprtine, mahajoč s svojimi sulicami, divje pojoč*):

Ho - hej, ho - hej!

Tukaj lepo gori!

Ho - hej, ho - hej,

tukaj milosti ni!

*) Skoro vse pesmi so vzete ali prirejene po narodnih iz Štrekljeve zbirke.

2. GRESNA DUŠA: V peklu so muke,
da hujših nič ni!

GREŠNE DUŠE: V strašnih plamenih
nam duša gori!

3. GRESNA DUŠA: Moj oče in mati,
me učila lepo.
Jaz nisem nič maral
ne mislil na to,
zapravil sem dušo
v prestrašno peklo.

GREŠNE DUŠE: Zapravil sem dušo
v prestrašno peklo.

4. GRESNA DUŠA: Ko bil bi kje hribček
predrobnega peska,
ko ptička nanj sedla
bi vsakih sto let,
bi pesek pobrala
ga nesla v drug svet — — —
nekdaj bi ga znesla,
ovbe, ne vem kdaj! — — —
Še bil bi en konec,
pekla pa ne bo!

GREŠNE DUŠE: Pekla pa ne bo!

5. GRESNA DUŠA: Ovbe, ovbe, vodé, vodé!
Žéja me prehudó,
ustne me strašno pekó,
v ustih že vse je hudó!
Ovbe, ovbe, vodé, vodé!

GRESNA DUŠA: Ovbe, ovbe, vodé, vodé!

VRAGI (*so, sklonjeni v polkrogu nad odprtino, poslušali jadikovanje ter suvali s sulicami v odprtino. Pojo in zaplešejo*):

Ho - hej, ho - hej,
v peklu lepo gori,
ho - hej, ho - hej,
v peklu milosti ní!

GREŠNE DUŠE: Ovbe, ovbe, vodé, vodé!

SATAN in ZLODEJ (*istotako opravljena kot vragi, le s kratkima črnima plaščema preko ramen, razmakneta zaveso nad prestolom, zatrobentata trikrat z dolgima trobentama.*)

VRAGI: *(se ob trobentanju razdele v dve ravni vrsti, ki se zožujeta proti prestolu, padejo na kolena, položijo vsak svojo sulico na tla, dvignejo roke in se globoko priklanjajo v taktu, dotikajoč se tal z rokami in s čelom.)*

LUCIFER *(v črnem tesnem trikoju, z rdečim plaščem preko ramen; na glavi nosi krono, izza katere štrlita kvišku dva daljša rožičku; pride skozi odprtino zavese, obstane za hip med ministroma, pogleda po vragih in sede na prestol. Vragom):* Na nože!

VRAGI *(poskočijo s tal, poberó sulice in se boječe umaknejo v desno in levo.)*

LUCIFER: Poročajte!

SATAN *(se popraska za ušesi, Zlodeju):* Zlodej, ti povej!

ZLODEJ: Mogočni kralj pekla, Lucifer - gospodar! Minister Satan ve boljše — — On je imel danes službo!

LUCIFER *(Satanu):* Govori, minister Satan!

SATAN: Tvoje veličanstvo naj mi odpusti, ali minister Zlodej laže!

LUCIFER *(udari jezno ob naslonjalo):* Govori, pravim! Poročaj!

SATAN: Knjigovodja Peklenšček, poročaj!

PEKLENSČEK *(stopi iz vrst vragov, pade pred stopnjiščeni na kolena, se globoko prikloni):* O mogočni Lucifer, veliki naš glavar! Malo duš je danes našlo pot v tvoje mogočno kraljestvo.

LUCIFER *(vstane, vragom jezno):* Nagnal vas bom z bičem, okopal v blagoslovljeni vodi, da se beste zvijali od bolečin!

VRAGI *(padejo na tla):* Joj, prejoj!

LUCIFER: Vstanite, hlapci nemarni! *(Peklenščku):* Čitaj in pokaži!

VRAGI *(vstanejo preplašeni).*

PEKLENSČEK *(pomigne dvema vragoma, ki gresta in suvata v odprtino. Čita iz knjige, ki jo je odprl.)*

PRVA DUŠA *(razkuštrane glave, se ob čitanju prikaže iz odprtine. Vidna je samo glava.)*

PEKLENSČEK *(čita):* Prva duša je duša mladega grešnika. Nič ni delal, samo lenaril je, kvartopiril in živel pregrešno, starše svoje v prezgodnji grob je spravil. *(Pokaže na dušo):* Evo ga!

PRVA DUŠA: Saj ni tako, saj ni tako! V mladih letih sem bil vesel, vse možne šale sem počel; sem mislil jaz tako: življenja konec ne bo!

LUCIFER *(zamahne roko):* Naj gori v večnem ognju do pasu globoko.

PRVA DUŠA *(dvigne roke):* Ovbe, ovbe!

VRAGA *(ob odprtini zapodita dušo navzdol. Eden njiju zleze za dušo v odprtino, drugi stopi v vrsto vragov.)*

LUCIFER *(Peklenščku):* Dalje!

PEKLENSČEK *(namigne drugima vragoma, ki stopita k odprtini in drezata*

vanjo. Obrne stran in čita): Druga duša je duša graščaka. Ko je oral, ni vpregel živine — kmete je vpregel; ko je lovil, ni streljal divjačine — podložnike je streljal! Zaradi krajcarja je umoril kmeta.

DRUGA DUŠA (*bradata glava, se prikaže med čitanjem iz odprtine, gleda naokrog in vpre pogled v Luciferja*): Ni res! Saj nisem storil slabega na sveti, zakaj bi moral v peklu goreti? Za krajcar, krajcar, majhen denar, da moral bi dati dušo zanj? En kmet je prišel davek plačat, en krajcar mu je zmanjkal bil, pa sem ga zvlekel v stolp. Jaz sem bil pozabil nanj, valpet se tudi ni spomnil nanj!

LUCIFER (*zamahne z roko*): Do prsi v večni ogenj! Večno naj ga lakota mori, večno žeja! Ko bo kruha, vode prosil: razbeljene krajcarje v usta, kupo vode pred pogled — sega naj po njej, dosegel je nikdar!

DRUGA DUŠA: Ovbe, ovbe! V življenju sem ti služil, tako mi zdaj plačuješ?

LUCIFER: Dalje!

VRAGA (*zapodita dušo navzdol — eden gre za njo, drugi stopi v vrsto.*)

PEKLENSČEK (*pošlje nova dva vraga suvat v odprtino in priklicat dušo. Odpre novo stran in čita*): Tretja duša je duša mačeha morilke! Evo je! (*Pokaže na razkuštrano žensko glavo, ki se je bila prikazala iz odprtine.*)

TRETJA DUŠA: Le to sem zagrešila, da tebi sem služila! Sem bila mlada devotka, trikrat sem se mlada omožila, vsakokrat za mačeho bila. Imela sem troje pastork, vse tri sem z gladom umorila. Prva ribo prosi, jaz jo s kačo opasam; druga prosi: «Daj mi kruha, mati!» — črne zemlje sem ji dala; tretja prosi: «Napoji me, majka!» — dala sem ji strupa in čemera! Nič nisem zagrešila, le tebi sem služila — plačilo zdaj mi daj!

LUCIFER: Plačilo to ti bo: do vratu v večnem ognju gôri, kače naj ti oči pijo, po grlu naj ti strupovi teko, črne zemlje tovor hrbet naj ti lomi!

TRETJA DUŠA (*žuga s pestjo*): Tebi naj kače oči izpijô, naj tebi strupovi grlo izžgo, tebi naj jezik v ognju zgori, nate naj zemlja se vsa prevali! Tebi na ljubo sem se pregrešila, tebi na ljubo nebo sem zgubila!

LUCIFER (*zamahne z roko.*)

VRAGA (*odpodita dušo — eden gre za njo, drugi v skupino.*)

LUCIFER: Dalje!

PEKLENSČEK in **VRAGI** (*padejo na tla.*)

PEKLENSČEK: O mogočni kralj Lucifer! Zadnja je to bila duša!

LUCIFER (*jezno, vpije*): Tri duše na dan! A v sovražna nebesa jih gre vrsta za vrsto. O, ne le, da vas bom okopal v blagoslovljeno vodo, ampak tudi na križ vas bom privezal, da boste blazneli od bolečin!

VRAGI (*dvigajo roke*): O, ne na križ, ne na križ!

1. VRAG: Bičaj nas rajši!
  2. VRAG: Nabodi nas rajši na vile!
  3. VRAG: Roge nam rajši izruj!
- LUCIFER: Molčite, hlapci nemarni! Vstanite!
- VRAGI (*ustanejo.*)
- DUŠE (*globoko spodaj jokajo*): Ovbe, ovbe!
- LUCIFER (*pokaže na odprtino*): Zaprite!
- VRAGI (*pripeljejo zmaja, ki se vleže na odprtino in jo zakrije s svojim telesom, zevajoč in kazoč svoje žareče žrelo.*)
- LUCIFER (*pokliče*): Mefisto!
- VRAGI (*stečejo skozi izhode v ozadje.*)
- SATAN (*Luciferju*): Mefisto je vsega kriv, mogočni gospodar!
- ZLODEJ: Ob največjem ognju sredi pekla se Mefisto greje. Greje se in lenari!
- SATAN: Spi in smrči, da se polovica pekla tresе.
- ZLODEJ: Vsega je on kriv!
- LUCIFER (*gleda mrko pred se.*)
- MEFISTO (*pride, obkoljen in spremljan od vragov skozi levi vhod. Nosi črno salonsko obleko, na glavi ima cilinder. Z brade mu štrli kozja brada in na levo nogo šepa nekoliko. Se gosposko odkrije in se prikloni*): Evo me, Lucifer. Razpolagaj z menoj. A prosim te: bodi obziren s svojim hlapcem Mefistom, zakaj po levi noži ga peklenko trga.
- LUCIFER (*godrnjaje in izpod čela gledajoč*): Ukazal bom, da ti skrajšajo še desno, potem te bo trgalo po obeh.
- MEFISTO (*se prikloni*): Hvala lepa! Vsi mogočneži ste enaki: samo to vas skrbi, kje bi prikrajšali svoje podložnike! (*Se okrene*): Jaz grem! Ko boš boljše volje, pa me pokliči. (*Se vsem prikloni.*) Gospoda moja!
- LUCIFER (*udari po naslonjalu*): Stoj! Meni ni danes do tvojih šal!
- MEFISTO (*se ustavi, porine palec za telovnik pod pazduho in bobna s prsti po telovniku*): No prav, bom pa jaz tvoje poslušal!
- LUCIFER: Ali veš koliko duš je prišlo danes v pekel?
- MEFISTO: Seveda vem: vse, ki niso šle v nebеса ali v vice!
- LUCIFER: Tri! Edine tri duše!
- MEFISTO: Tri je boljše kot nič, pravijo tam na svetu!
- LUCIFER: In to je tvoja krivda!
- MEFISTO: Reci raje: zasluga!
- LUCIFER: Tvoja krivda pravim!
- MEFISTO: A jaz pravim: zasluga, kajti tiste tri duše sem jaz zapeljal!
- LUCIFER: Ali vražja pošast ti! To je premalo!
- MEFISTO: Prvič prosim, da mi ne nadevaš nedostojnih priimkov, ker nisem vaje tega! Ko grem na svet, se povečini kretam v boljši družbi,

ki je vedno fina in dostojna, tudi kadar greši! Drugič pa: tri duše ni premalo, ako pomisliš, da jih prežene en sam. Izruij vsem svojim hlapcem rožičke, obleci jih v človeško obleko, navadi jih človeških manir — to zadnje ne bo težko, ker se ljudje med seboj precej tako obnašajo kakor mi med seboj — in pošlji jih loviti duše, kakor si poslal mene. Če pridobi vsak tri duše na dan — bo pekel kmalu pretesen za vse! Le računaj koliko bi to zneslo, pa boš videl!

LUCIFER: Ne! Krivda tiči v tem, da je na svetu premalo greha.

MEFISTO: Pa naredi, da ga bo več!

LUCIFER: Ali to je vendar tvoje delo! Zakaj pa uživaš več pravic v peklu kot vsak drugi?

MEFISTO: Da, več pravic poslušati dan na dan tvoje zmerjanje!

LUCIFER: Še moja pest boš občutil, če mi takoj ne izumiš kak nov greh!

MEFISTO: Mar misliš, da bom potem bolj pameten, če se me tvoja pest dotakne? Zakaj pa ne lopneš enkrat, tako za poizkušnjo, po glavah tistih dveh ministrov. Lopni, morda pade kaj iz njunih možgan, če jih kaj imata.

SATAN: Jaz moram misliti in skrbeti za dobrobit njegovega veličanstva Luciferja.

ZLODEJ: Nimava časa misliti drugačnih misli!

MEFISTO: To se pravi nič misliti in še manj delati. Kvečjemu malo nahujskati njegovo veličanstvo kralja Luciferja proti Mejistu — kadar ga ni poleg seveda. Kaj ne, ptička ministrska?

SATAN (*Luciferju*): Nadme se spravlja, da bi prikrikl svojo nezmožnost!

ZLODEJ (*Luciferju*): Obrekuje me, ker mi zavida, da se senčim ob žaru, ki sije s tvojega mogočnega obličja.

MEFISTO (*se dela zamišljen, Luciferju*): Sedaj pa res ne vem, ali so se ljudje tam na svetu navzeli od tvojih ministrov prilizovanja, ali tvoja ministra od ljudi?

SATAN: Kaznuj ga, veličanstvo!

ZLODEJ: Kaznuj ga, nad Luciferja se povzdiguje!

MEFISTO: Motiš se, preklja! Nad Luciferja se ne povzdigujem, nad vaju oba se bom pa res dvignil, ko bom pri volji! (*Potegne iz žepa steklenico s prozorno pijačo in jo dvigne pred se. Luciferju*): Ali veš, kaj je to, mogočni žar naših ministrov?

LUCIFER: Govori jasno!

MEFISTO: Saj govorim jasno. Vprašam: ali veš, kaj je to?

SATAN: Kakšna nova neumnost!

MEFISTO: Dragi moj Satanče, če bi bila vsaka neumnost stara, bi bila preveč tebi podobna!

ZLODEJ: Za norca nas ima!

MEFISTO: Kako naj te imam za pametnega, ljubi moj Zlodejček, ko pa si tak!

LUCIFER: Dovolj krega! Govori Mefisto!

MEFISTO: No, to je prva pametna beseda, ki jo danes čujem. Zato ti povem: Glej, v tej steklenici je tekočina, v tekočini pa greh.

SATAN: No, ali nisem dejal? Nova neumnost!

ZLODEJ: Saj sem vedel, šali se z nami!

MEFISTO (*skrije steklenico in se s poklonom okrene*): Naprej naj pa ministra povesta!

LUCIFER: Stoj! Pa govori. (*Ministroma*): Vidva pa jezik za zobe!

MEFISTO (*privleče spet steklenico iz žepa*): No dobro, govoril bom. A to ti rečem, če odpreta še enkrat tisti dve sovi svoja nemarna kljuna, grem! Torej v tekočini je greh! Kdor izpije požirek, ga spravi greh v židano voljo; kdor dva, razsaja; kdor tri, ubija, krade, preklinja, z eno besedo, obnaša se tako, kot je v peklu všeč; če pa izpije štiri, ubije sebe!

LUCIFER: Kje si to iztaknil?

MEFISTO: To je izum mojih ministrskih možganov. Izumil sem pot, ki pelje v greh. Čudno, kaj? Tekoča pot! A gotova pot! Kdor stopi enkrat na njo, ne splava več na breg.

LUCIFER: Če je le res, kar praviš?

MEFISTO (*gre po stopnjišču k Luciferju in mu ponuja pijače*): Poskusi! En požirek, da boš židane volje! Če pa se boš kdaj naveličal svojih ministrskih sov, povej, da ti dam tri!

LUCIFER (*ki je bil med tem pokusil, mlaska z jezikom*): Hm, peče, a zelo je prijetno!

MEFISTO (*gre k vragom in jim daje piti*): Pokusite! Vsak en požirek!

LUCIFER (*po stopnicah navzdol*): Kar židane volje postajam! Sto let že nisem bil tako dobre volje!

MEFISTO (*med tem, ko razdeljuje vragom požirke*): Kaj ne? Pameten izum. Premišljuje, kakšno bi mu dal ime. Če mu dam ime Mefistov izum, bi se ga ljudje bali — treba bo najti kako nedolžnejše ime! Premislil bom! Vidiš, kraljiček moj dragi, s tem svojim izumom pojdem v svet med ljudi in jih naučim kuhati to tekočino. In piti jih tudi naučim seveda! Najprej en požirek, potem dva, tri — štiri — in čez leto in dan bo pekel premajhen, toliko grešnih duš bo trkalo na naša vrata!

LUCIFER: Pridi, Mefisto, da te objamem!

LUCIFER in MEFISTO (*se objameta*).

LUCIFER: In če bo res, da bo čez leto in dan toliko duš potrkalo na vrata, kakor praviš, potem si lahko izprosiš kakršnokoli milost hočeš, — vse ti izpolnim!

MEFISTO (*prebrisano*): Ali velja?

LUCIFER: (*udari v Mefistovo roko*): Vrag - beseda! Velja! (*Vragom*):

Po koncu! Kaj se držite, kakor jokave grešne duše? Veselo!

VRAGI: (*poskočijo, zaplešejo in zapojejo*):

Mi smo mi,
dobre volje se napili!
Ljudem ga bomo ponudili,
pekél čez leto napolnili!
Mi smo mi, mi smo mi,
Hopla, lala, hopla-li!

LUCIFER: (*si pomakne krono na uho in pleše sredi vragov*).

SATAN in ZLODEJ (*sta se skrivoma splazila do steklenice, ki jo je bil*

Mefisto položil na stopnjišče, pijeta iz nje in tudi zaplešeta).

MEFISTO: (*iztrga steklenico iz Satanovih rok, pokima z glavo, gre k zmaju mu vlije tekočine v gobec, se prikloni in gre skozi levo zadaj: Zmaj ziblje veselo z glavo in dviguje v taktu noge*).

Konec prvega dejanja.

Janko Samec:

Burja.

Burja, burja najajivka

z vrabčkom po dvorišču pleše;

revček ves preplašen čivka,

ko po glavici ga češe.

Mucko meče v kot iz kota,

da še komaj, komaj diha;

psiček jezno repek viha,

laja, da je že strahota.

Brž skrbno zaprimo duri,

ker sicer še nas odnese —

Da nas z mrazom ne pretrese

mati brž naj peč zakuri!

Ferdo Plemič:

Trije krojači - en mož.

(Nadaljevanje.)

Ko je mojster vse to lepo spoznal, se je popraskal za kučmo in je zafkljivo poškilil na pomočnika. Pomočnik pa je bil ponosen in ni hotel nositi krivde, dasi je on res bil kriv, ter je prijel vajenca za ušesa, ki čisto nič ni bil kriv, in je zakričal: «Nebuhodonor, kakšne stopnjice pa so to?»

«Kako bom jaz vedel, ko sem pa še tako majhen!» zajavka vajenec.

«Saj res,» de mojster, «pusti ga. Zdaj tako ni nič več s spanjem, ko se že dan dela. Glejmo rajši, da pridemo do kakšne hiše, kjer si bomo zaslužili kosilo.»

«To pa, to, kosilo pa!» reče pomočnik in krepko so korakali dalje.

In res so prišli do lepe kmečke hiše in prišli so o pravem času, ker je gospodinja pravkar nesla veliko skledo zabeljenih cmokov na mizo. Ponižno so vprašali za delo, kolikor ga zmore pač en mož. Pa so ga takoj dobili, ker jim je zložila gospodinja visok kup starih hlač, sukenj, telovnikov in kožuhov na klop.

«Tu bo krpanja za ves teden,» je dejala.

Krojači so kakor en mož strmeli na visok kup, ali nobeden se ga ni lotil.

«Kaj pa vam je? Ali ne boste šivali?» vpraša gospodinja.

«Kako bom šival, ko sem pa še tako majhen!» zajavka vajenec.

«To je res,» reče dobrosrčna žena, «ti rajši sedi k mizi pa loti se cmokov, da boš kaj zrasel.»

Vajenec je takoj slušal, ni mu bilo treba dvakrat reči. Grdo sta ga gledala ostala dva, ali dela se še nista lotila.

«Nu, kaj pa je?» vpraša zopet gospodinja. «Ali vama nič ne gre izpod rok?»

«Kako bom šival,» odvrne mojster, «ko sem pa tako star in imam tako težko sapo.»

«To je tudi res,» pritrdi gospodinja, «pa še vi sedite za mizo in odpočijte se malo.»

Takoj za tem je tudi mojster zajemal iz sklede, pomočnik ga je pa še grše gledal kakor prej vajenca, ali dela se le še ni lotil. Pa ga vpraša kmetica: «Nu, ali ne boste začeli z delom?»

«Kako bom delal, ko pa danes še nič nisem jedel!» odvrne pomočnik.

«To je res težko,» prikima gospodinja, «pa še vi sedite k mizi!»

Tako so vsi trije krojači sedeli za mizo in veselo in hrabro so zajemali iz sklede.

Ko pa je bila skleda prazna in je gospodar odmolil, se je obrnil tudi do krojačev in je rekel: «Zdaj pa le čvrsto primite za šivanke, da bo narejenega do večera kaj dela.»

Pomočnik, ki je bil ponosen, se nagne navzad in reče za vse tri: «Zdaj pa naj dela tisti, ki je lačen.»

«A taka je!» vzroji gospodar. «Jedel bi vsak hudič, delal pa nič!» In zagrabil je vse tri krojače in vrgel jih je v prazen sod za kisló zelje in pokrov je poveznil čezenj in velik kamen je položil na pokrov. In tako so se Hanibal, Holofern in Nebuhodonozor kisali v sodu, kajti kamen je bil pretežak, da bi ga odvalili in da bi pobegli. Če bi reveže kinet pozabil in bi v sodu poginili, bi bil povesti konec. Stvar se je pa drugače zasukala.

Niso poginili v sodu naši trije junaki, dasi jim je oster duh po kisu jemal kar sapo. Rešili so se. A nihče drugi se ne bi rešil tako le iz soda.

Ko so se namreč do dobrega prepričali, da se pokrov s težkim kamnom ne da odmakniti, so začeli obupavati in prisegali so si, da bodo od zdaj naprej vedno radi delali, če jih Bog reši iz te stiske. Žalostni so tavalí po sodu naokoli, kar ti zavpije mojster:

«Holofern in Nebuhodonozor, rešeni smo!»

«Rešeni bomo takrat», zagodrnja pomočnik, «ko nas kmet vse tri mrtve vrže na gnoj.»

«Pa nas ne bó», de veselo mojster, «ker sem pravkar našel čep, si razumel Holofern, čep sem našel.»

«Primojruha, potem smo pa dobri!» vzklikne Holofern, «čep izbijemo, pa je.»

«Tako je», pritrđi mojster, «jaz nastavim škarje ob čep, ti udariš z vatljem po njih in čep bo odletel. Potem pa zlezemo skozi odprto veho.»

Tako sta tudi naredila. Mojster je nastavil škarje ob čep, pomočnik je silno zamahnil in mojster je zakričal:

«Tat tatinski, capin capinski, osel oslovski!»

Pa ni bil pomočnik čisto nič kriv. V sodu je bila pač črna temina, zato je pomočnikov mahljaj oplazil mojstra po vseh petih prstih. Medtem ko je mojster vzdihoval in se pihal po prstih, je pomočnik poiskal škarje, ki so prej odletele na dno in jih je kar sam nastavil ob čep, vatelj pa je dal vajencu in ga lepo poučil, kam naj udari. Vajenec je dobro meril — priletelo je pomočniku na butico.

Pomočnik je jejšal in se jezil, pa ni nič pomagalo. Zato so se raje spet lotili čepa in bili po njem, dokler res ni odletel. In zdaj so splezali drug za drugim skozi veho, prvi vajenec, drugi pomočnik, tretji mojster.

Pa so imeli tudi pri tem smolo. Pred sodom je namreč prežal domači maček. Čul je bil v sodu neko ropotanje in cviljenje in presodil je takoj po svoji bistri pameti, da so v sodu miši. Jedva se je priplazil vajenec skozi veho — hop! — že ga je imel maček v gobcu in hajd v skoku ž

njim preko dvorišča na polje. Pomočnik se je zlobno zagrohotal: «Prav se mu zgodi, saj ni za drugo rabo, neroda nerodna!»
«Jaz sem odgovoren zanj», odvrne mojster in se spusti v dir za mačkom.

Vendar bi bil maček le odnesel vajenca, da mu ni prestregla pot zala grajska gospodična, ki je bila tako lepa in mila, da jo je maček takoj slušal, ko mu je velela: «Muc, pridi sem!» Tedaj je gospodična jedva videla, kakšen plen nosi maček v gobcu in rešila je vajenca, ki je bil že zelo v strahu za svoje življenje. Smilil se je gospodični, ker je bil tako majhen, in vzeti ga je hotela s seboj na grad. Vajencu je bilo to prav, ali takrat prisopiha njegov mojster in ko čuje, kaj nameruje gospodična, reče: «To ne gre, nikakor ne! Nebuhodonozor mora z mano po svetu, da se nauči poštega dela.»

«Oj, mi tudi nismo nepošteni!» odvrne grajska gospodična užaljeno.

«Gotovo ne, saj imate tako krasno obleko», pritrđi mojster, ki je sodil ljudi pač po svojem poklicu, «vendar je še neka zapreka vmes. Glejte gospodična, mi smo krojači in potujemo po svetu kakor mora potovati vsak dostojen rokodellec, da se izuči svojega rokodelstva. Ker pa smo krojači bolj drobni, zato potujemo v treh skupaj, da zaležemo vsaj za enega moža. In če nam zdaj tale manjka.....»

«Saj ni res,» ugovarja pomočnik, ki je zdajci prispel do mojstra, «saj ni res! Jaz sam že zaležem za enega moža.»

«Ti, da ti!» se muza mojster. «Kdo pa je danes lezel skozi veho, če ne ti?»

Gospodična se nasmeje in reče: «Če morate vsi trije skupaj po svetu, vas ne bom zadrževala. Srečno in složno potujte. Zbogom!»

Podala je vsakemu roko, mojstru pa je stisnila celo tolar v dlan.

«Mojster Hanibal,» je dejal pomočnik, ko so malo potem zopet vsi trije korakali po cesti, «to je bilo pametno srečanje. V prvo krčmo jo zavijemo in teden dni ne bo treba delati, ker bomo živeli prav lepo ob tolarju.»

«Ne bo tako, Holofern, jaz ne pojdem z denarjem v krčmo», se moško brani mojster.

«Torej se vam tako ljubi delati?»

«Ne samo..... ampak.....! Tolar bom stavil v loterijo in če zadenem, si kupim graščino in ne bo sile delati. S tremi pari konj se bom vozil naokrog.»

«V loteriji nihče ne zadene,» de pomočnik.

«Ker se nikomur ne sanja kaj pametnega,» ugovarja mojster. «Mi trije bomo pa kaj pametnega sanjali in zadenemo.»

«Meni tudi prav, samo če hčemo lepo pametno sanjati, moramo v postelj, v pošteno, mehko postelj. Take pa dobimo le v krčmi.»

«Prav govoriš Holofern!» pritrđi mojster, «noč se že dela in trudni smo tudi, pa jo zavijemo pod streho!»

(Dalje.)

Judežev poljub

Ko je Jezus na Oljski gori še govoril z učenci, pride Judež in ž njim mnogo hlapcev, ki so jih poslali veliki duhovni in farizeji. Imeli so svetilnice, plamenice in orožje. Judež jim je bil dal znamenje, rekoč: „Katerega bom poljubil, tisti je; njega primite in peljite varno!“

Ko je torej zagledal Jezusa, stopi k njemu ter reče: „Pozdravljen bodi, Učenik!“ In ga poljubi. Jezus mu odgovori: „Priatelj! Čemu si prišel? Judež! Ali s poljubom izdajaš Sina človekovega?“

Fran Žgur:

Velikonočna.

Solnce zlato na oboku,
zvonček beli ob potoku;
hoj, siničke, pličke prožne,
joj, vijolice pobožne — —
Bliska, vriska, vse se zbuja,
poje pesem: Aleluja!

Z licem jasnim, vedro glavo,
v božjo tonemo naravo;
čuli v srcu — so cvetice:
misli v duši — glasne plice —
Solnce žarkov nam ponuja,
poje z nami: Aleluja!

Pesem radostna vstajenja,
polna vere hrepenenja!
Misli duše, srca čuli
k Bogu nas neso peruti —
Solnce naše! — Noč nam tuja,
duša poje: Aleluja!

ZRNA

Zvezdogleđi.

Izak Newton (izg. Njuton.)
Newton je bil v mladosti nerazvit in je še le pozno postal velik računar. Kar je Galileo učil o padanju teles, je skušal Newton uporabiti za nebna telesa. Ko je bil nekđaj v vrtu, je opazil jabolko, kako je padlo z drevesa. Zakaj je padlo? se je vprašal. Zakaj ni šlo navzgor? Razmišljal je o tem in sklepal: Zemlja ima privlačnost, vse reči silijo, težijo k zemeljskemu središču. Kakor pa teži vse na naši zemlji k njenemu središču, tako težijo svetovi k solncu. Solnčna privlačnost jih drži neprestano v neki razdalji na njih poteh. — Temu novemu nauku pravimo «zakon o teženju» (gravitacijski zakon). Z njim se pojasnijo gibanja nebnih teles.

Halley (izg. Helej) in Brandley.
Znamenit zvezdogleđ je bil tudi Newtonov prijatelj Halley. Izvršil je razna dela, proslavil pa se je posebno s pre-računavanjem poti kometov (zvezd repatic). Napovedal je na primer, kdaj se vrne velika repatica, ki se pokaže vsakih 96 let. Zgodilo se je, kakor je prerokoval. Komet nosi ime tega slavnega računarja.

Še tretjega velikega zvezdoznanca imajo Angleži; ta je Brandley. Jakob Brandley je dokazal, da zvezde niso natančno tam, kjer jih vidimo. Svetloba napravi namreč samo 300.000 km v sekundi. Nebna telesa pa so tako silno daleč, da pride njih svetloba na zemljo, kadar so zvezde še drugje. Za zvezdoznanstvo ima ta nauk veliko važnost.

Našteti možje so preučevali nebesne pojave s prostim očesom, ker dotlej še ni bil izumljen daljnogled (teleskop), pripravna, s katero približno očem daljne predmete in jih bolje vidimo. To pripravo je izumel Galileo Galilei, ki ni nič manj slaven, kakor so imenovani učenci.

Golobi sv. Marka.

Ako je kdo obiskal mesto Benetke, je gotovo opazoval med vsemi zanimivosti in lepotami tega mesta tudi golobe sv. Marka.

Točno ob dveh popoldne prifrče iz vsega mesta, z vseh otokov cele jate teh drobnih živalic jest zrnca turšice in ječmena, kar jim potresa neki mož na vogalu trga. Kdo more golobe sešteti? Morda jih je več kot pa zrn ječmena in turšice, ki se jim dajo vsaki dan v hrano!

Ob prvih tresljajih zvona, še nekaj minut prej ko se Sv. trije kralji poklonijo Materi božji v Torre dell'Orologio¹⁾, vsi kapiteli, vsa okna, vsi predmeti obeh Prokuratov²⁾, Zeche³⁾, doževe⁴⁾ palače, cerkve sv. Marka, vse strehe bližnjih hiš, vse je napolnjeno teh prostih in srečnih gostov. Ob udarcu zvona se naberejo na vogalu trga, prav tam, kjer jim radodarna roka razdeli toliko pričakovano hrano. Ko jim mož vrže zrna, tedaj je skoro ves ta trg pogrtnjen in izgine pod živim pogrinalom teh «letalcev», ki vam letajo na ramena, smukajo med nogami, frčé zdaj sem zdaj tja, ne meneč se za množico radovednežev, ki so ji vajeni in se je ne bojé. Njih perje se sveti na solncu v barvah mavrice kot pavovo in fazanovo.

Čez nekaj minut je pa že vse končano. Ne vidiš več na trgu ne enega zrna ne enega goloba. Vrnili so se že gotovo v svoja gnezda. Morda so shranili v golši nekaj zrn za mladiče?

¹⁾ Stolp z ogromno uro. Od Vnebohoda do Binkošti se prikazujejo vsake pol ure Sv. trije kralji in se priklanjajo Mariji. — ²⁾ Palača nekdanjih sodnikov. — ³⁾ Kovalnica cekinov. — ⁴⁾ Dož = dux = vodja, izvoljeni predsednik beneške države.

Želite vedeti, od kod so prišli ti golobi, ki že več stoletij drže to navado? Povedala vam bom. Dosti ljudi iz beneških ulic in z bližnjih otokov je nekdanj imelo navado prinesiti dožo v dar ob nekaterih prilikah med letom sadje, slaščice in takoimenovane «focaze». Prebivalci neke župnije so mu prinašali tudi par divjih golobov. Prigodi se pa, da se dvojici teh, menda pogumnejša kot so bili njih predniki, posreči odtrgati z nog vez, ki ju je stiskala.

Namesto da bi šla iz doževih rok v kuharjeve, sta si poiskala zavetišče pod pozlačenimi oboki bizantinske bazilike, cerkve sv. Marka. Ljudstvo ni pustilo, da bi se goloba spet ulovila, kričali so, da sta postala prosta in da sta sprejeta pod varstvo svetnikov, vpodobljenih v mozaiku pod cerkvenimi oboki. Zato ostaneta nedotakljiva. Dož se ni hotel pokazati manj dobrončen od ljudstva. Ukazal je torej, da se mora republika zanimati, da bo redno hranjena ona osvobodjena dvojica in tudi nje zarod. Senat je ta novi zakon potrdil. Tako je naraščal od leta do leta, od stoletja do

stoletja rod one srečne dvojice, ki je kmalu postal neštevilna množica.

Ivanka Breščakova.

Vpliv alkohola na želodec.

Ako deneš žganje na jezik, te speče, ker alkohol, ki je v žganju, potegne nase vodo, ki jo najde na jeziku. Alkohol ima namreč svojstvo, da vodo vsrka vase, jo takorekoč povzije.

Pri pivcu alkoholnih pijač posrka alkohol vodo, ki je v ustih, v požiralniku, želodcu in črevesih. Vsled tega ga žganje žge in se mu zdi, da ga greje. To je tudi vzrok, da pivca tembolj žeja, čimveč opojnih pijač popije, in da si z njimi ni mogoče vgasiti žeje.

Z vživanjem alkohola se zelo pokvari želodec. Notranje želodčeve stene so prevlečene z nežno sluznato kožico, ki izločuje želodčni sok. Ta je potreben za prekuhanje in prebavljanje jedi. Alkohol, ki pride v želodec, draži nežno sluznico, da izločuje več soka kot je potrebno. Vsled tega se sluznica vname, pordeči, zboli in ne more več redno vršiti svoje službe, namreč izločevati potrebnega soka.

Dokler je želodec še dovolj močan, se včasih upre in kratkomalo vrže škodljivo pijačo iz sebe. Morda si že videl bljevati človeka, ki je preveč pil? Dobro bi bilo, če bi ostal želodec vedno tako močan, da bi lahko vsakikrat vrgel pogubnega škodljivca iz sebe, toda sčasoma oslabi.

Človek, kateremu se vnamejo notranje želodčne stene, dobi želodčni katar. Takemu človeku ne diši nobena jed in vedno hrepeni le po pijači. Hodi k zdravniku, jemlje zdravila, toda mu nič ne pomagajo, ker noče verovati, da je vzrok njegovi boleznij vživanje alkohola.

Navadno se tak človek na tešče zaliva z žganjem in misli, da ga to krepi. V resnici mu pa jutranja merica alkohola le ogluši želodčne živce, da ne čuti bolečine, in drugzega nič. Bolezen pa ostane in še napreduje, ker jo povspesuje vsakdanje vživanje žganja na prazen želodec. Tak revež vara samega sebe.

KOTIČKARJEM

Pravljica o zmaju.

Pri reki se je sprehajal mladi Janko. Videl je ženo in moža, ki sta se jokala. Poleg njiju je stala mlada in lepa hčerka. Vprašal je, zakaj jokajo. Oče mu odgovori: «Imela sva osem hčera, vse nama je požrl zmaj. Iz brloga hodi in ima devet glav. Vsak teden hoče imeti eno hčer.» Mladeniču se je zasmilila lepa deklica in je rekel: «Poizkusiti se hočem z zmajem. Mogoče se mi posreči rešiti vašo hčerko.» Naredil je deklico iz slame, jo lepo oblekel v obleko, ki jo je bil poprej pomočil v strup, in jo je postavil kraj reke. Zmaj je prihitel iz brloga in planil na deklico. Hitro jo je požrl. Ali kmalu se je začel zvijati, tuliti in tresti se po vsem životu. Prihitel je mladenič in mu odsekal glave. V srednji zmajevi glavi je našel zlat prstan. Podaril ga je deklici, ki ni vedela, kako bi se zahvalila svojemu rešitelju.

Sok Marija, učenka v Kredu.

Iz mojega dnevnika.

V ponedeljek zjutraj, ko se je zoril dan, je padal dež. Vendar so bili veliki fantje pripravljeni vsak čas za delo k veselici. Ker je bil dež in ni bilo mraza, sem nesel pred hišo roženkravt, da se malo namoči. Zunaj sem obstal, ker sem zagledal, da so nakladali pred našim skednjem na voz društveni oder. Zelo težko sem pričakoval sobote, da bi šel gledat veselico. Pet dni je minulo in prišla je sobota. Popoldne me je nekaj veselilo, nekaj skrbelo, da sam nisem vedel kaj. Ko je dospel večer, sem se že pripravljaj na pot k veselici. Zunaj je melo in vihralo, pa to me ni nič plašilo. Napotili smo se v sneženi metež: mati, Amalija in jaz. Prišli smo pred hišo in zagledali smo luč, ki je prihajala gori proti Rajhovi hiši. Pospesili smo korake, da bi se srečali z lučjo. Ko smo prišli do razpotja so bili Zalazarjevi, ki so imeli luč. Prišli smo do Orehovca. Notri je bilo že veliko ljudi. Plačal sem in šel k odru. Dobil sem sedež. Pri igri «Kukavica, modra ptica», mi je najbolj ugajal prizor, ko je pela kukavica. Pri igri «Črevljar» mi je pa najbolj ugajal ta-le prizor, ko je prišel roko-delec zidar in je ukradel uro, in še drugi prizor, ko je pritekel zdravnik prav iz po-

stelje in zmerjal Blažeta zaradi ukradene ure. Ko smo prišli po končani veselici na prosto, je zelo melo. Sneg je že pobelil tudi poti. Padal je, da je kar šumelo. Dobil sem svoje spremljevalce, s katerimi sem odšel v noč. Ura je odbila že polnoči, ko smo prispeli do domače hiše. Še malo smo posedeli na peči in smo se pogovarjali o veselici, potem smo šli spat.

Franc Purgar, Zakriž pri Cerknem.

Materina dušica.

Živela sta nekaj oče in mati. Imela sta edinega sina. Ta sin je vedno prosil očeta in mater, da bi ga pustila po svetu. Oče in mati mu pa nista hotela dovoliti. Sin je bil močno žalosten. Oče in mati sta videla njegovo žalost. Zasmilil se jima je in pustila sta ga, da gre kamor se mu ljubi. Sin je šel skozi mesta in vasi in prišel v teman gozd. Izgubil se je. Mati je pisala za njim pisma, a nikdar ni dobila odgovora. Vsa prestrašena je šla iskat sina po svetu. A ni ga mogla najti. Jokajoča se je vrnila nazaj. Prišla je do nekega jezera, padla vanj in utonila. Pri jezuru pa je zrasla roža, kateri so dali ljudje ime materina dušica.

Skočir Marija, Kred.

POMLAD. — (Ivan Kern, Postojna).

Pastúškin:

Sredi zime v rebri tam
telog se slovesno sam
skozi listje in blazine
suhe trave v solnce rine.

Gladko sedemprstno dlan
v hladno sevajoči dan,
v sapice in soj izleza,
soj in sapico prestreza.

Telog.

Evo, že čez malo dni
kraj zelene-se dlani
solnčnik belec razkošali,
razgleduje se po trali.

Ščepec v njem sedi rumen,
rad čebelam bil bi plen;
klera prva ga otrese,
prva nam pomlad prinese.

Karel Širok:

Marija čaka Jezusčka.

Jezusček je v raju rože bral,
truden pod česminom je zaspal.
dolgo nanj Marija je čakála,
k sebi angelčke je vse pozvala
in lepó jim govorila
in lepó jih poprosila:
„Skozi raj mi, angelčki, hižite,
semkaj Jezusčka mi pripeljíte!“

Prošnjo angelčki so razumeli,
skozi raj ko ptički odhiteli;
našli Jezusčka so pod česminom,
pod česminom, pod cvetočim rožmarinom,
s tiho pesemco so ga zbudili.

Jezusček jim pravi:

„Pa zakaj ste me zbudili?“

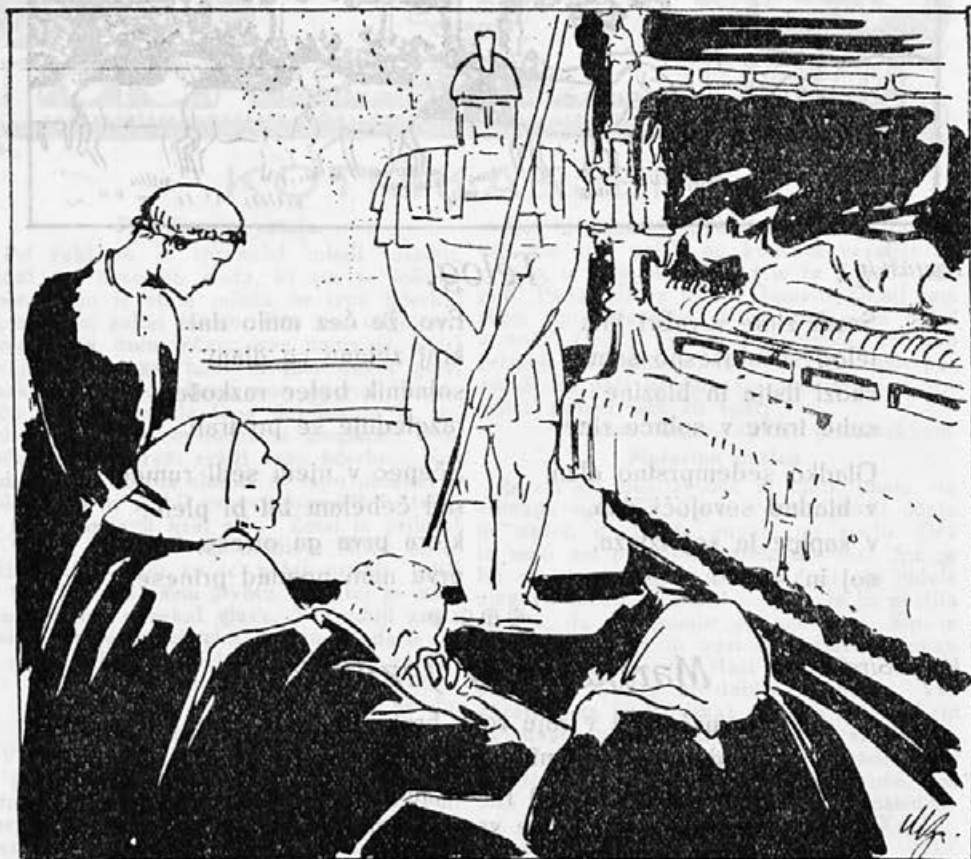
„Radi k materi bi te vodili.

Dolgo čaka, da bi te objela,

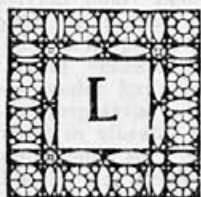
da na srce bi te spet prižela!“

Milko Bambič: Pri božjem grobu.

Stano Kosovel:

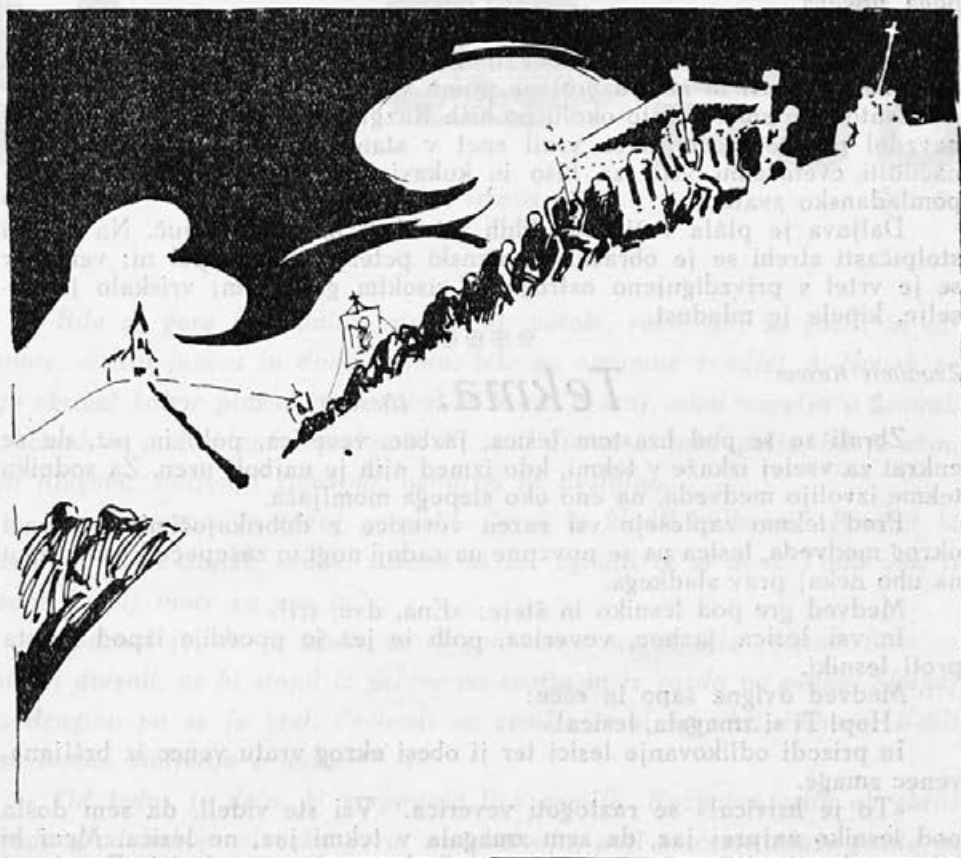
Med boleznijo.

eno so se odmikali meseci. Kakor da se je ustavil čas, mi je tlačila bolezen prsi. Ležal sem v postelji in prvi čas sem komaj razločeval svojo okolico. Potem se mi je odkrival svet kakor novo platno: skozi sobo so hodili ljudje po prstih, oče je govoril tišje in kmalu je zasijalo nad mano oko blažega zdravnika z rujavo brado. Vprašal je, kako mi je, potipal žilo na zapestju, se nasmehnil, prikimal in se obrnil k drugim. Prišla je tudi učiteljica. Odložila je naočnike in dozdevala se mi je drugačna kakor pred boleznijo. Sedla je poleg mene in me prijazno spraševala o tui in onem.

Sploh so se mi zdeli vsi ljudje nenavadno prijazni. Prinašali so mi darila, za katera pa nisem maral, ker nisem vedel, kaj bi ž njimi. Zdrav sem si jih želel, bolan sem jih molče odklanjal.

Kako se je izpremenilo vse med boleznijo! Pogledal sem na visoko omaro v sobi, in glej! — šibe ni bilo več nad njo v kotu. Bilo je, kakor da so se vsi moji neprijatelji udrlji v zemljo.

Milko Bambiž: Vstajenje.

Pil sem napol gorjupo, kavi podobno zdravilo in mislil na pomlad. Kajti pomlad se je bila med mojo boleznijo že pričela. Nekdo mi je prinesel zvončke, in jaz sem zahrepenel iz sobe na prosto. Rad bi se bil dvignil z ležišča in planil v zeleneči log, kjer se je oblačilo drevje v zelenilo, a vstati še nisem smel. Srebrni steber v toplomeru je vstajal še vedno previsoko. Naposled je odjenjalo tudi merjenje vročine, in vzporedno s tem je naraščala opuščena strogost. V zeleni vazi na mali omarici so zadehtele vijolice in ko sem prvič stopil iz postelje na tla, so mi prinesli zrcalo, v katerem sem se komaj spoznal. Smel sem pa še samo k oknu.

Zunaj je sijalo solnce na vedrem nebu in od hriba za mojim rumenim domom se je razlegalo veselo ukanje.

Domislil sem se šole. Še par tednov, morda sedem ali štirinajst dni, pa bo treba nazaj v učilnico! Prej se mi je zdel razred pust, brez življenja; zdaj sem koprnel po trenotku, ko bom mogel vnovič prestopiti njegov prag. Take so bile moje misli: ko se vrnem v šolo, začne zame leto iznova. Gospodična bo ravnala z mano obzirneje, pozabila bo na nesrečni začetek, postavila me bo drugim za vzgled. Kajti bolezen me je očistila in pomladila,

ostrgala je z mene vso umazano skorjo in me dala življenju nazaj drugačnega, novega.

Zdravnik je prišel zadnjič. Velel mi je razgaliti se do pasu, dihati in kašljati in nato je rekel: Dobro! Priporočil mi je, naj se čuvam prejetja, naj hodim počasi in naj razgret ne pijem vode.

Nato sem smel prosto okolu po hiši. Razgledoval sem se po sobah, šel navzdol po stopnicah in se vrnil spet v stanovanje. In se nisem mogel načuditi cvetočemu vrtu za hišo in kukavici v drevju, ki je vabila na pomladansko svatbo.

Daljava je plâla v širokih dihih zatohlost iz svojih pljuč. Na bližnji stolpičasti strehi se je obračal vremenski petelin, toda zapel ni; venomer se je vrtil s privzdignjeno ostrogo in visokim grebenom; vriskalo je veselje, kipela je mladost.

Zvonimir Kosem:

Tekma. (Basen)

Zbrali so se pod hrastom lesica, jazbec, veverica, polh in jež, da se enkrat za vselej izkaže v tekmi, kdo izmed njih je najbolj uren. Za sodnika tekme izvolijo medveda, na eno oko slepega momljača.

Pred tekmo zaplešejo vsi razen veverice z dobrikajočimi se obrazi okrog medveda, lesica pa se povzpne na zadnji nogi in zašepče kosmatincu na uho nekaj prav sladkega.

Medved gre pod lesniko in šteje: «Ena, dve, tri!»

In vsi, lesica, jazbec, veverica, polh in jež jo pcedijo izpod hrasta proti lesniki.

Medved dvigne šapo in reče:

«Hop! Ti si zmagala, lesica!»

In prisodi odlikovanje lesici ter ji obesi okrog vratu venec iz bršljana, venec zmage.

«To je krivica!» se raztogoti veverica. «Vsi ste videli, da sem došla pod lesniko najprej jaz, da sem zmagala v tekmi jaz, ne lesica. Meni bi bil moral prisoditi venec zmage, sodnik kosmati, a ne lesici. Drugje si poiščem pravico!»

Medved zagode osorno:

«Tiho bodi — žaba ti majhna, napihnjena, ošabna, predrzna! Še eno — pa te pohrustam kakor gnilo lesniko.»

In medved pokaže veverici svoje ostre zobé.

Lesica, z vencem zmage okrog vratu, pa pokara veverico natihem:

«Ti otrok ti! Ali ne veš, da je naš sodnik na eno oko slep? Nikar se preveč ne jezi in zaradi tega si nikar ne hodi iskat pravice drugam: Vsi sodniki so na eno oko slepi!»

Pozneje, sama na potu proti domu, že nekoliko pomirjena in potolažena, vpraša veverica lesico:

«Povej mi vendar, zvita tetka, v čem tiči skrivnost sodbe, skrivnost slepookih sodnikov?»

Takrat se ji zasmeje lesica na ves glas:

«Res si otrok, veverička moja! Vsaj zaplesala bi bila z drugimi vred okrog medveda in se mu sladko posmejala, ali pa bi mu bila obljubila šepetaje vrečo lesnik, kakor sem storila to jaz — in zmaga bi bila tvoja, ne moja!»

REŠITEV UGANK V 6. ŠTEVILKI

Rebus: Kolo sreče se vedno obrača.

Računska uganka.

9	2	7	16
8	14	11	1
13	5	6	12
4	15	10	5

(Mogoče so še druge rešitve!)

Vprašanja: 1. Po parkljih, 2. Za „n“, 5. Na kosmato stran, 4. Ura, 5. Skrinja.

Uganka: Ded, oče in sin.

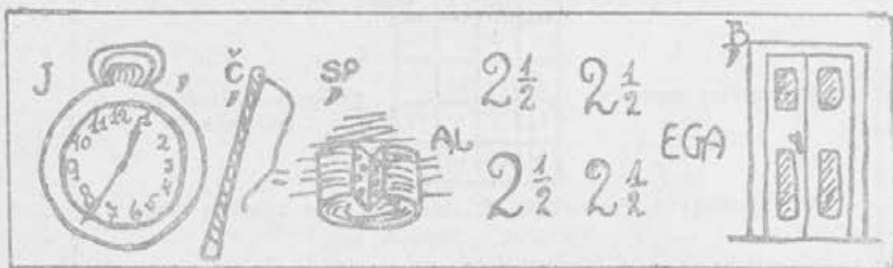
DELOMA SO REŠILI:

Budanje: Žen Emilija in Jožefa, Praček Terezija, Fabjan Antonija, Curk Ivana, Krašna Stanko. — Bukovica (pri Renčah): Pavšič Jožef. — Barkovlje: Vitez Andrej in Antonija, Simonič Henrik. — Cerklje: Jez Marica. — Dol (pri Ajdovščini): Polanc Hedvika, Zonta Edvard. — Dornberg: Berce Franc, Mrevlje Boris. — Dufovlje: Ugankarski krožek V. r., Živec Božidar. — Kazlje: Vran Zorka. — Kred: Sok Marija, Čenčič Elda, Pavlin Pavla. — Katinara: Deklice V. r. — Knežak: Dovgan Antonija. — Kozaršče: Valentinčič Vekoslav. — Koper: Medvešek Vlado. — Ledine: Bogataj Ivana, Kavčič Ivana, Kosmač Katarina, Pivk Ljudmila, Mohorič Anica, Vehar Amalija, Jereb Marija. — Novaki: Flander Janko in Marica. — Narin: Berrini Marta. — Merečje: Valencič Jože in Ljudmila, Fabec Emilija. — Opčine: Sosti Evžen, Šonc Oskar. — Podstenje: Puželj Tončka, Rolih Marija, Tomšič Marija. — Pasjak: Maslo Pavel. — Poljane (pri Cerknem): Močnik Marija. — Postojna: Valič Maks. — Rocol: Štokelj Karl. — Rojan: Turina Izidor. — Rihemberg: Zgonik Otilija, Pavlin Nada, Ličen Dragica, Krševan Hermina, Lisjak Helena, Vidmar Stanko, Mihelj Rafaela, Bizjak Stanko. — Sežana: Kranjc Vladimir in Zmagoslav, Boneta Oskar, Guštin Dušan, Kontelj Lea. — Sv. Jakob: Gombač Zora. — Sv. Lucija: Jeklin Bogomir. — Škedenj: Bajec Zofija. — Št. Peter na Krasu: Cencelj Ana, Česnik Roža, Čelbar Marija, Kristan Franja, Krub Marija, Pavletič Vida, Požar Ana in Franja, Zafred Vida, Slavec Leopold. — Tolmin: Sivec Anton. — Trst: Pavletič Danilo. — Vrtojba: Saunič Božidar. — Vrbovo: Logar Milan, Štemberger Franc, Logar Anton, Prosen Josip, Logar Nada, Samsa Dragica, Uljan Ivanka, Hrvatina Vera. — Zemon dolnji: Primc Ivana. — Zapuze: Štibilj Ivanka. — Miren: Lestan Ivan, Ferletič Milan, Štanta Venceslav, Pelicon Ludvik, Ožbot Rudolf, Dragič Uršič, Klančič Bogomil, Budin Julij, Uršič Bojan. — Ozeljan: Fornazarič Jožef. — Zgonik: II. razred.

:: ZA KRATEK ČAS ::

I. Rebus.

(Narisal Maslo Pavel, Pasjak.)

Da ne bodo reševalci dvomili: tretji predmet v rebusu predstavlja sir!

II. UGANKE.

- 1) Gombač Zora, Trst:
Katera je prva črka v tej uganki?
- 2) Ima mnogo nog, dolg rep, a glave nima. Kaj je to?
- 3) Kontelj Lea, Sežana:
Rdeča dvorana z belimi stoličkami, v sredi plesalec.
Kaj je to?
- 4) Jeklin Bogomir, Sv. Lucija:
Šest nog ima, pa vsueno po glavi hodi.
- 5) Logar Milan, Vrbovo:
Mrtev živo zakoplje.
- 6) Uljan Ivanka, Vrbovo:
Kaj vidi lesjak, ko pride iz luknje?
- 7) Logar Nada, Vrbovo:
Kdaj kmetje repo sejejo?
- 8) Živec Božidar, Dutovlje:
Po kateri cesti ne tečejo avtomobili?
- 9) Bratoš Josip, Štorje:
Zelena hiša, v njej bela hiša, v beli hiši rdeča hiša, v rdeči hiši črni zamorčki. Kaj bi to bilo?
- 10) Hrvatina Vera, Vrbovo:
Iz preseke preko reke
leze kača klopotača:
Kaj je to?

III. RISALNA UGANKA.

(Marta B.)

Na vodi plavajo štiri gosi. Ena plava naprej, ena med dvema in četrta plava za njimi. Pokaži s črticami (—), kako plavajo!

Rešitve je poslati do 20. aprila.

Izrebrani rešilec bo primerno nagrajen.